

Het tweede deel leek mij zuiver expressionistisch. Mag ik het zo bestempelen?

"Ik heb Chladek, Dalcroze en Laban een beetje binnengeleefd gekregen bij An Sloomakers, heel elementair en zonder de theorie goed te kennen eigenlijk. Ik maak er eerder instinctief, intuïtief van gebruik, het is gewoon mijn bagage, waarbinnen ik tracht te zoeken naar nieuwe vormen, elementen. Ik heb trouwens nooit de expressionisten van toen aan het werk gezien, buiten wat foto's en teksten van Mary Wigman, Kurt Jooss en zo. Er is zo weinig materiaal van over."

De receptie in Vlaanderen en in Nederland is heel verschillend. Heeft u daar een verklaring voor?

"Neen, ik word zot (*lacht*), ik weet het niet, ik kan er niet aan uit."

Is de Vlaming kritischer?

"Of zijn de Hollanders dommer, ik weet het niet. Ik denk wel dat er hier een zeker omgekeerd chauvinisme bestaat. In Nederland waren wij met *Vier korte dansen* duidelijk een nieuwe adem. Daar stagneerde alles een beetje wat betreft dans. Wij brachten blijkbaar een paar nieuwe elementen aan. Hier hadden de mensen juist Anne Teresa en na *Fase en Rosas* was er het gevoel van we hebben iets en er kan niets meer bij. Iedereen was in de wolken — terecht — maar men stond niet meer open voor nieuwe dingen en alles wordt ook onmiddellijk vergeleken met haar werk en er worden plots aan iedereen dezelfde eisen gesteld. Men denkt dat Vlaanderen nu opeens een dansscène heeft, die

eigenlijk nog zo goed als onbestaande is buiten Anne Teresa. Ik vond het eigenlijk een beetje pijnlijk voor mij. Waarom kunnen geen twee dingen naast elkaar bestaan? Als je ziet wat in Frankrijk naast mekaar bestaat, zo'n verschillende dingen."

"Ten tweede is hier in Vlaanderen absoluut ook geen danspers. (*Ik lacht*). Ik durfde het bijna niet te zeggen. Er is Kathie Verstockt die voor *Knack* schrijft en dan inderdaad een paar mensen voor *Etcetera* en *Veto* en zo, maar voor de kranten bedoel ik. Het zijn mensen die over theater schreven en zich gingen interesseren of specialiseren voor dans, maar die dat kunnen inpalmen omdat er een leegte is. Dat kan een interessante kijk bieden op de dans, maar soms ook..."

Vele mensen zijn kritisch wat de andere dansers betreft. Ze vinden dat ze lang niet jouw niveau halen.

"Er was dezelfde opmerking betreffende *Poging tot beweging*, maar daar was het concept zo sterk, dat het stuk bijna overleefde niettegenstaande de dansers. Die kritiek komt heel veel terug en ik vind ook dat er nog meer uit zou kunnen gehaald worden, maar ik sta er een beetje machteloos tegenover nu."

En na Hyena?

"Ik zou volgend jaar graag een nieuw stuk beginnen. Het wordt iets totaal anders, denk ik. Ik hoop met zeven dansers, iets groter. Ik zou graag de *Gaité parisienne* doen van Offenbach.

Alexander Baervoets

Jean-Claude Gallotta: Ik geloof dat ik paradoxen oproep

Het moet zowat onmogelijk zijn een dierlijk-zinnig gesprek te hebben met Jean-Claude Gallotta, ziener en dichterlijke ziel. Hij is een vlotte prater, maar ontwijkt steeds de vragen, om zo zijn eigen discours op te zetten. We gaven hem de vrije ruimte: over dans en kunst.

De dansers

"Soms heb ik de indruk dat zij het zijn die me kiezen. Zoals Christophe, die al het mogelijke deed om met mij te werken. En ik zei hem: "Maar neen, je hebt nooit gedanst. Wat kom je hier zoeken?" Maar hij bleef. Hij kwam met zijn koffer en hij bleef. Uiteindelijk heeft hij het gehaald. Ik meen — al klinkt dat een beetje humanistisch, maar het is toch zo — dat uiteindelijk iedereen iets te vertellen heeft. En soms ziet men dat ogenblikkelijk, soms vraagt het tijd, maar het is mogelijk. Er zijn mensen die in de schaduw blijven en die ik niet kan doen werken, waarvan ik niet inzie wat ze in de groep kunnen doen. Ze wachten, en plots, op een dag, is er een duo of iets dat lukt, voel ik een mogelijkheid."

"Zij interpreteren. En voor mij betekent dat creëren. Het is zoals een regisseur en acteurs. De goede danser, de goede acteur, is als een vulkaan die uitbarst. Het is iemand die zich zo nodig moet uitdrukken dat hij zijn regisseur of choreograaf creëert. Hij creëert hem zelf omdat hij nood heeft geleid te worden. En dan is er het ras of de roeping van regisseur of choreograaf, die die mensen poogt te leiden. Aan de oorsprong staat de acteur, is er de danser die nood heeft geleid te worden. Ik probeer hen bouwstenen, voeding te geven, omdat ze daar werkelijk om vragen en zij geven dat op hun manier

weer terug. En wanneer ik dan meen het nieuwe stuk gevonden te hebben, word ik daarentegen zeer veeleisend, want daar vragen ze om. Voor mij is het als een schilder die zijn kleuren op het doek aanbrengt en dan zegt: "Maar, hemel, het doek is daàr. Het gaat eerder in die richting. Dus ik volg het, ik ga daar naartoe," en dan volgt iedereen. Ik wil niet dat de mensen zich een verkeerd beeld vormen van de notie groepswork. Maar wanneer men gelooft dat de kunst

Mammame (Groupe Emile Dubois) - foto J.P. Maurin

iets is dat pre-existeert aan de mens, is alles mogelijk en kan iedereen daar deel aan hebben. De mist trekt eigenlijk nooit volledig op. Ik begin en ik leid de anderen om het uit te voeren, maar de mist blijft.”

De tendens

“Op dit ogenblik zeg ik dat ik de expressiviteit zoek. Ik amuseer me een beetje om enigszins theoretische termen te bedenken: het Grote Lyrisme. Ik geloof dat we bezig zijn het tijdperk van ritme en rock af te sluiten en dat we iets herontdekken — niet het klassiek, dat is niet mogelijk, dat is te nostalgisch — van een bijna kosmische tendens.”

“Ik herneem een uitspraak van Renoir, die me geraakt had en die in mij bleef nazinderen. Hij zei dat alle grote kunst abstract moet worden. D.w.z. pure emotie, pure akt, poëtische akt,... een soort symbiose tussen het hart en het verstand die niet meer te analyseren is. Ik geloof dat dat het werkelijke thema is van de abstractie. Voor mij is Pina Bausch abstract. Men zou bijna een soort van universele historische anthologie moeten opmaken van wat de abstractie is. Het betreft mensen die, eender in welk genre, ertoe komen het absolute, het pure te raken. De naaktheid en alle triviale zaken kunnen puur worden. Daartegenover kan iets dat puur lijkt te zijn, onecht worden. Abstract wil zeggen dat er geen betekenis meer is. Het overstijgt dat.”

Mammame

“De meningen zijn verdeeld. Sommigen noemen het intiemer, anderen zeggen dat het explodeert, dat er ritme zit in de muziek,... Ik geloof dat ik paradoxen oproep, geen tegenstrijdigheden. Er zijn altijd twee visies mogelijk: humoristisch of teder en ontroerend,...”

Humor

“Dat is nooit gewild, geforceerd. Dat komt altijd als een afwijking. Daarom zou ik ook eerder spreken over het absurde, de ironie, ook al zijn die woorden teveel bevuurd met een precieze betekenis. De humor komt erin tussen als een breuk, een wending, maar het is niet opzettelijk.”

De kunst en de kunstenaar

“Er zijn vier soorten kunstenaars. Er zijn kunstenaars met een stielkennis, die er in slagen een idee goed te vertalen. Er zijn kunstenaars die aan het publiek denken, aan de andere. Er is een derde ras kunstenaars die aan hun persoonlijke fantasmen denken. En ten slotte is er, naar ik meen, een vierde ras kunstenaars die zich ten dienste van de kunst stelt. Ik geloof dat ik deel uitmaak van die categorie. Ik geloof dat de kunstenaar iets diepzinnigs probeert te geven en de grote overwinning nadien is dat deel te maken aan zoveel mogelijk mensen, zonder het daarom te vervalsen. Misschien is er een boodschap en dat is dan de boodschap van de kunst. De kunst heeft, meen ik, een groot belang voor de mens en dat herontdekt men meer en meer, daar men zich bewust wordt van de vele problemen. Terzelfdertijd kan er in de kunst ook een stuk ironie zitten, een soort afstandelijkheid. Er kan ook een ontspannend aspect aan vastzitten, maar dan op het tweede plan. Ik geloof dat de dans teveel ontspanningsgericht is geweest en in het begin ging ik daar tegenin. Nu tracht ik wat ik te vertellen heb te delen met het grootst mogelijke aantal mensen.”

Is Jean-Claude Gallotta een bel esprit?

In navolging van Proust, maar in een ietwat aangepaste versie (omdat we de originele niet bij de hand hadden), vroegen we Jean-Claude Gallotta deze vragenlijst te beantwoorden. Is hij een *bel esprit* of niet? We hielden hem deze spiegel voor, al vreesde hij domme of banale antwoorden en vooral de publicatie ervan...

In welk tijdperk zoudt u willen leven? Renaissance.

Wat zoudt u willen zijn? Cineast.

Waar zoudt u willen wonen? Engeland.

Wie zijn uw meest geliefde helden? Drie

filmpersonages: *Gentleman Jim* (m.b.t. het oordeel van de anderen); *Miracolo a Milano*, Vittorio De Sica (m.b.t. het sociale); *Andrei Roublev*, Andrei Tarkovsky (m.b.t. de kunst).

Wie zijn uw meest geliefde heldinnen? Anne Frank.

Welke zijn uw lievelingsnamen? Mathilde, Guillaume.

Welke militaire prestaties uit de geschiedenis bewondert u het meest? Spartacus.

Wat is volgens u de grootste realisatie van de mensheid?

Wat is volgens u de negatiefste realisatie van de mensheid? Hiroshima, in de zin van de verhoudingen tussen de soorten.

Wat is uw grootste zwakte? Te grootmoedig.

Wat is uw beste eigenschap? Reveleren.

Wat minacht u het meest bij een man?

Onrechtvaardigheid.

Wat minacht u het meest bij een vrouw?

Onrechtvaardigheid.

Welke fout vergeeft u het makkelijkst bij een man?

Ongeduld.

Welke fout vergeeft u het makkelijkst bij een vrouw?

Ongeduld.

Wat bewondert u het meest bij een man? Nederigheid.

Wat bewondert u het meest bij een vrouw? Nederigheid.

Wie is uw lievelingsromanheld? Baltnasar Kober

(Frédéric Tristan).

Wie zijn uw lievelingsauteurs? Thomas Bernhard,

Hermann Hesse, Michel Tournier.

Wie zijn uw lievelingscomponisten? Mozart (als

medium).

Wie zijn uw lievelingskunstenaars? Michelangelo (als

medium).

Wie zijn uw lievelingscineasten? Orson Welles,

Pasolini, Fellini.

Wie zijn uw lievelingschoreografen? Cunningham,

Robbins, Bausch.

Wat zoudt u nog willen bereiken in uw leven? Wijsheid.

Hoe zoudt u willen sterven? Het zien aankomen, om

het nog een laatste keer pogen te bevechten, te accepteren. Een ongeval zou ik maar stom vinden.

Wat is uw ideaal in uw leven? Het absolute in alles.

Alexander Baervoets

